

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д.изк.н. Бисер Илиев Дамянов, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Десислава Пламенова Александрова на тема „Художественото образование през 21. век - състояние и перспективи. Съвременни тенденции в структурата на учебното съдържание (у нас и в други страни)“.

1. Общо описание на представените материали

Със заповед на Ректора на НХА – София съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Художественото образование през 21. век - състояние и перспективи. Съвременни тенденции в структурата на учебното съдържание (у нас и в други страни)“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в

област на висше образование 1. Педагогически науки,
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...,
научна специалност „Методика на обучението по изобразително изкуство“.

Автор на дисертационния труд е Десислава Пламенова Александрова – докторант на самостоятелна подготовка към катедра Катедра „Психология на изкуството, художествено образование и общообразователни дисциплини“ (Национална художествена академия) с научен ръководител доц. Драган Георгиев Немцов.

Представеният от Десислава Александрова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав. Той включва следните документи:

- автобиография;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- копия на научните публикации.
- протокол

Представените документи и материали по процедурата са изрядни. Дисертационното изследване, както и другите публикации, са индивидуално дело на докторанта.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Десислава Александрова придобива образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в специалност „Изобразително изкуство“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ през 2013 г.

В периода 2013 - 2014 завършва образователно-квалификационна степен „магистър“ в Националната художествена академия, специалност „Теория и практика на художественото образование“. Защищава магистърска степен на тема „Проект за форум за съвременно изкуство в паркова среда“.

Десислава Александрова участва по програма „Еразъм“ в университет „Моцартеум“, Залцбург, Австрия и в международен проект „Интеркултурно учене чрез психодрама“ в Токат, Турция. От 2014 г. тя води упражнения по педагогическа практика за студентите в НХА, която дейност се признава за докторантска практика.

Десислава Александрова има редица творчески изяви. През 2010 и 2011 г. Участва в студентски пърформанс фестивал „Шах с пешката“. В периода 2013 – 2019 г. тя има 6 участия в групови художествени изложби.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Проблемът, разработен в дисертационния труд, е особено актуален, с теоретично значение в областта на обучението по изобразително изкуство в българското училище.

В областта на обучението по изобразително изкуство в СУ съществуват редица важни въпроси, които изискват специално разглеждане. Един от тях е свързан с държавните стандарти и учебните програми – една от основните теми в дисертационния труд на Десислава Александрова. Този въпрос не може да се разглежда изолирано, без поглед към състоянието на художественото образование в Европа и други страни – друга основна тема от дисертационния труд.

4. Познаване на проблема

Десислава Александрова е проучила редица източници, благодарение на което навлиза дълбоко в проблематиката. Свидетелство за това са представените литературни източници, тяхното позоваване в дисертационния труд, и не на последно място – коректното им цитиране. Структурата на дисертацията и начинът на развиване на

темите демонстрират много добра осведоменост за състоянието на проблема и ерудиция в предметната област.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд с общ обем от 246 страници, от които 232 страници основен текст, 7 страници приложение и 6 страници библиография. Основният текст включва увод, изложение, развито в три глави и заключение. Цитирани са 107 източника.

Дисертацията представлява теоретическо изследване в областта на художественото образование. Докторантът е използвал подходяща методика на изследване (основно методите теоретичен анализ и проучване на документи), в резултат на което е постигнал целите, заложили в основата на дисертационния труд.

В първа глава е направено задълбочено проучване на развитието на художественото образование в контекста на съвременното и постмодерната ситуация. Разгледани са някои концепции за съвременната визия на обучението по изкуство. От съществено значение е проучването на международни документи за художественото образование, особено Стратегията за художествено образование на ЮНЕСКО и Доклада за художественото образование на Европейската комисия в Европейския съюз.

В тази част са коментирани становища на автори като Джоан Уинк, Ларс Линдстрьом, Р.Керни, Св. Алпер, Р. Краус, Г.Пийз и др., които дават представа за състоянието на дебатите около въпросите на художественото образование. Особено показателни за съвременните тенденции в обучението по изкуство са идеите за обучение, основано на сътрудничество, либерализация на предмета, сливане на знанията на учител и ученик, учебно съдържание, основано на интереса на ученика и др.

Според мен, особено ценна е Втора глава, където се коментират въпроси на художественото образование в страните от Европейския съюз, Съединените американски щати, Япония, Руската федерация и Обединеното кралство. Ценна информация предоставят разгледаните програми и официални документи, приети от страните във връзка с образованието по изобразително изкуство. Описани са практики и опит в различни държави, направен е анализ на програмите по изобразително изкуство на държави от Европейския съюз (Австрия, Финландия, Швеция, Естония, Франция, Германия).

В Трета глава е представен обстоен анализ на програмите по изобразително изкуство в България и държавните образователни стандарти, свързани с тях.

